Coimisiún na Scrúduithe Stáit
Scrúdú na hArdteistiméireachta 2013
Gaeilge: Gnáthleibhéal agus Ardleibhéal

Cuid 1: An Triail Cluastuisceana

Tá trí chuid sa triail: Cuid A, Cuid B agus Cuid C. Tá na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le gach ceann de na trí chuid sin clóbhuailte ar do scrúdpháipéar.

Cuid A

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid A.

Fógra a haon

Seo fógra ón eagraíocht Gaelscoileanna. Cuirfidh Gaelscoileanna an comórtas 'Scléip' ar siúl i mí Aibreáin. Is comórtas náisiúnta tallainne é. Tá 'Scléip' dírithe ar dhaltaí atá ag freastal ar scoileanna dara leibhéal lán-Ghaeilge, nó ar scoileanna dara leibhéal Gaeltachta. Beidh sé rannóg sa chomórtas: ceol, amhránaíocht, rince, mím, scéalaíocht agus drámaíocht. Fiche euro an táille iontrála ar gach rannóg. Is é an deichiú lá de Mhárta an dáta deireanach le haghaidh iontrálacha. Tá gach eolas faoin gcomórtas ar fáil ach ríomhphost a chur go dtí oifig@gaelscoileanna.ie.

Fógra a dó

Seo fógra ón mbrainse áitiúil de Chumann na Croise Deirge. Tá Cumann na Croise Deirge ag bailiú airgid chun cuidiú leis na daoine san Afraic atá ag fulaingt de bharr gorta. Beidh turas rothaíochta urraithe ar siúl ar an naoú lá de Bhealtaine. Turas tríocha míle a bheidh ann, ó lár an bhaile amach go dtí an Bóthar Buí agus ar ais. Beidh oíche eolais faoin turas rothaíochta seo ar siúl i halla na Pobalscoile oíche Dé Céadaoin seo chugainn. Tabharfar amach cártaí urraíochta ar an oíche. Le bheith páirteach sa turas, ní mór do dhuine fiche cúig euro d'urraíocht a bhailiú. Úsáidfear an t-airgead ar iarrachtaí chun foinsí nua uisce a aimsiú i dtíortha na hAfraice. In airde ar do rothar leat, le cuidiú leis an gcúis mhaith seo.

Cuid B

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid B.

Comhrá a haon

Seán: Hello, a Orla. Goidé mar atá cúrsaí leatsa?

Orla: Go hiontach, a Sheáin, agus cén fáth nach mbeadh? Chríochnaigh mé an Ardteistiméireacht inniu. Bhí an scrúdú deireanach agam ar maidin.

Seán: Nach breá duit, a Orla. Tá mé in éad leat. Tá an eacnamaíocht fós le déanamh agamsa Dé hAoine seo chugainn. Cén scrúdú a bhí agat maidin inniu, a Orla?

Orla: An bhitheolaíocht. Bhí mé an-sásta leis an pháipéar. Sin dea-scéala domsa, mar tá súil agam an eolaíocht a dhéanamh trí Ghaeilge in Ollscoil na hÉireann i nGaillimh. Cén plean atá agat féin, a Sheáin?

Seán: Is é an gnó i gColáiste na Tríonóide an chéad rogha atá agam ar fhoirm an CAO.

Orla: Ní bheidh aon fhadhb agat na pointí a fháil. Is scoláire maith tú agus bhí múinteoir maith agat don ghnó san Ardteist.

educate.ie

Seán: Tá mé ag iarraidh post páirtaimseartha a fháil don samhradh. Ba mhaith liom airgead a shábháil don ollscoil. Ní bheidh sé éasca ar mo thuismitheoirí. Beidh na táillí clárúcháin níos airde ná riamh agus beidh triúr againn ar an ollscoil an bhliain seo chugainn.

Orla: Nach raibh tú ag obair go páirtaimseartha an samhradh seo caite, a Shéain?

Seán: Bhí mé ag obair sa gharáiste bheag anseo sa bhaile. Tá seans agam dul ar ais ag obair ann arís i ndiaidh na hArdteistiméireachta. Níl an pá iontach ach tá an t-úinéir go deas, agus cuidíonn gach euro na laethanta seo.

Orla: Cuidíonn cinnte. Tá an t-ádh ormsa. Beidh mise ábalta fanacht sa bhaile anseo an bhliain seo chugainn. Ní bheidh táillí lóistín le híoc agamsa. Is é costas an lóistín is mó a chruthaíonn fadhbanna do mhicléinn ollscoile.

Seán: Is é cinnte agus bhí moill mhór leis na deontais anuraidh. Féach, ní cheart dúinn a bheith ag caint faoi na fadhbanna. Beidh an saol go breá againn, déarfainn.

Orla: Bhuel, tá moladh amháin agam duit anois, a Sheáin. Luigh isteach ar an staidéar idir seo agus an Aoine. Tá go leor cainte déanta againn. Ádh mór ort sa scrúdú, a Sheáin.

Seán: Go raibh maith agat, a Orla. Déanfaidh mé cúpla uair a' chloig staidéir anocht. Beidh sé ar fad thart i gceann dhá lá, buíochas le Dia.

Comhrá a dó

Colm: Ó, a Shíle, tá fáilte romhat abhaile. Cén uair a tháinig tú ar ais?

Síle: Bhuel, a Choilm, shroich mé aerfort Bhaile Átha Cliath maidin Dé Sathairn ar leathuair tar éis a sé.

Colm: Ar ndóigh, chuala mé ar an nuacht go raibh na heitiltí go léir idir Éirinn agus Nua-Eabhrac curtha ar ceal ar feadh trí lá.

Síle: Ní haon ionadh é sin, a Choilm. Dúradh thall i Nua-Eabhrac gurbh é Hairicín Sandy an hairicín ba mheasa a bhuail cósta thoir Mheiriceá riamh. Ní chreidfeá an aimsir, a Choilm – gálaí móra gaoithe, tonnta ollmhóra agus tuillte arda.

Colm: Ó, go sábhála Dia sinn! Ar tháinig an chathair chun stad?

Síle: Tháinig go deimhin. Bhí ceantar Manhattan i ndroch chaoi cheart. Fágadh na sráideanna faoi uisce, scuabadh droichid chun siúil agus cuireadh an córas iompair ó mhaith.

Colm: Ar bhog tú amach ón óstán in aon chor, a Shíle?

Síle: Níor bhog, bhí mé gafa san óstán ar feadh dhá lá. Cuireadh isteach go mór ar na seirbhisí san óstán. Ní raibh leictreachas, teas, teilifís ná an tidirlíon ar fáil. Bhí mé ag braith ar an bhfón póca agus ar an raidió.

Colm: Céard a rinne tú san óstán, a Shíle?

Síle: Chaith mé an t-am ag éisteacht le ceol ar an iPod.

Colm: An raibh tú scanraithe, a Shíle?

Síle: Bhí go deimhin. Oíche amhain, chuala mé pléasc uafásach agus nuair a d'fhéach mé amach an fhuinneog bhí na cáblaí leictreachais titithe anuas agus bhí carr trí thine.

Colm: Ó, a Shíle, bhí an t-ádh dearg leat. Tuairiscíodh ar an nuacht anseo gur maraíodh tríocha duine agus go ndearnadh luach fiche milliún dollar de dhamáiste

Síle: Chreidfinn é sin. D'fhéadfadh cúrsaí a bheith i bhfad níos measa, a Choilm. Ar adhmharaí an tsaoil, bhí an stáisiún núicléach is gaire do Nua-Eabhrac dúnta i gcomhair deisiúcháin ag an am. Ní fios cén scrios a dhéanfaí á dtarlódh aon rud don stáisiún núicléach.

Colm: Ó, a Shíle, creid é nó ná creid é, chonaic mé pictiúr ar Facebook agus siorc ag snámh timpeall ar theach i Nua-Eabhrac.

Síle: Ó, an ag magadh fúm atá tú, a Choilm?

Cuid C

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid C.

Píosa a haon

Bhí slua mór i láthair in Óstán Jackson aréir nuair a seoladh blianiris Dhún na nGall. 160 leathanach atá sa bhlianiris seo agus clúdaíonn sí go leor gnó de shaol an chontae. Tá altanna ann ar stair, ar sheandálaíocht agus ar iascaireacht an chontae. B'é an peileadóir contae Rory Kavanagh a rinne an seoladh. Ar ndóigh, bhí baint ag Rory agus a chomhimreoirí le casadh mór eile i stair Dhún na nGall Meán Fómhair seo caite. Bhuaigh siad Craobh na hÉireann don chéad uair ón bhliain 1992. Seans maith go mbeidh cuntas ar éacht Rory agus ar fhoireann an chontae le léamh sa bhlianiris sna blianta amach romhainn. Tá cóip na bliana seo ar díol i siopaí leabhair ar fud an chontae ar phraghas €5.20.

Píosa a dó

Bhí aonach na Nollag ar siúl Dé Domhnaigh seo caite i gCúil Aodha i nGaeltacht Mhúscraí. B'í seo an dara bliain a bhí an t-aonach seo ann. Is é Comharchumann Forbartha Mhúscraí a eagraíonn an ócáid. Bíonn seans ag an bpobal earraí a dhéantar go háitiúil a cheannach ar an aonach. Bhí cístí, seacláid, seodra agus ealaín ar díol ar na seastáin i mbliana. Bhain páistí Mhúscraí an-taitneamh as cuairt Dhaidí na Nollag nuair a tháinig sé ar leathuair tar éis a trí. Bliain ghnóthach is ea 2013 i gceantar Chúil Aodha. Tá Cór Chúil Aodha ag ceiliúradh mar go bhfuil sé caoga bliain ó bunaíodh é. Tá dlúthcheirnín nua seolta ag an gcór agus tá go leor imeachtaí ar siúl faoi láthair mar chuid den cheiliúradh.